

Рішення
колегії департаменту освіти і науки
Миколаївської облвійськкадміністрації

Протокол № 5

від " 24 " грудня 2024 року

**Про діяльність ІРЦ та закладів
освіти у напрямку впровадження
інклюзивного навчання в умовах
воєнного стану**

Інклюзивне навчання в умовах воєнного стану передбачає здобуття освіти дітей з особливими потребами у закладах освіти за місцем їх проживання. При цьому завдання влади полягає в забезпеченні закладів освіти усіма необхідними ресурсами для навчання в ньому, отримавши консультації фахівців і виходячи з найкращих інтересів для своїх дітей.

З метою розвитку та координації інклюзивного навчання в області у складі департаменту освіти і науки Миколаївської облвійськкадміністрації функціонує відділ з питань інклюзивної освіти та роботи з інтернатними закладами.

Впровадження міжнародних підходів до навчання дітей з особливими освітніми потребами базується на засадах створення рівних можливостей та доступу до якісної освіти. Це стало можливим завдяки Постанові Кабінету Міністрів № 545 від 12 липня 2017 року "Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр, Постанові Кабінету Міністрів № 957 від 15 вересня 2021 року "Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти", всі положення яких увійшли в основний Закон «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту».

Проте через повномасштабну війну на території нашої країни організація інклюзивного навчання в закладах освіти зазнала деяких змін. На законодавчому рівні встановлено основні новації, які слід врахувати у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.

Зміни до організації інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти та закладах загальної середньої освіти внесено Постановою КМУ від 26.04.2022 № 483. За новими правовими нормами у період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) заклад освіти не може відмовити в організації інклюзивного навчання дитини з особливими освітніми потребами та створенні інклюзивного класу (групи). Норми щодо граничної кількості дітей з ООП, які діяли раніше, не застосовуються.

Згідно зі змінами до Положення про інклюзивно-ресурсний центр для учнів, які тимчасово перебувають за кордоном або на тимчасово окупованих територіях, під час переходу між рівнями освіти строк дії висновку продовжується на період воєнного стану. Повторна комплексна оцінка має

бути проведена не пізніше, ніж через три місяці після його припинення та повернення учня на територію, підконтрольну Україні.

Відповідно до плану роботи департаменту освіти і науки Миколаївської обласної військової адміністрації та МОІППО в 2024 році було проведено моніторинг діяльності інклюзивно-ресурсних центрів та закладів освіти щодо впровадження інклюзивного навчання в умовах воєнного стану, під час якого відбулося вивчення питань ведення ділової документації інклюзивно-ресурсного центру в електронному та паперовому вигляді відповідно до чинного законодавства.

Для вдалої реалізації цих змін Миколаївська область потребує кваліфікованих та професійних фахівців для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. Виконання цих завдань безпосередньо залежить від ефективності діяльності інклюзивно-ресурсних центрів в умовах воєнного стану.

У Миколаївській області функціонують 27 інклюзивно-ресурсних центрів. Станом на 01.12.2024 в ІРЦ області працюють 147 педагогічних працівників. Кадрове забезпечення у кваліфікованих кадрах складає 81,45%.

За даними відділів освіти в області із 52 територіальних громад, у 49 громадах (93 %) створено інклюзивні групи та класи для дітей з особливими освітніми потребами.

Станом на 01 грудня 2024 року інклюзивним навчанням у Миколаївській області охоплено 1497 дітей з особливими освітніми потребами: 365 дітей у закладах дошкільної освіти та 1132 дитини у закладах загальної середньої освіти.

У закладах дошкільної та загальної середньої освіти створено 1011 класів (груп) з інклюзивним навчанням: 196 груп у ЗДО та 815 класів у ЗЗСО. 415 учнів з особливими освітніми потребами отримують освіту за педагогічним патронажем.

Також в закладах дошкільної освіти області працюють 87 спеціальних груп, де виховується 1117 дітей та створено 32 спеціальних класи в закладах загальної середньої освіти, де навчаються 310 учнів.

Для забезпечення якісними освітніми послугами дітей в області функціонують 10 - спеціальних шкіл (8 – для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку, 1 - для дітей з порушеннями слуху, 1 - для дітей з порушеннями мовлення), де навчається 1265 дітей, з них 295 вихованців проживає та утримуються в пансіоні.

Через хвилю вимушених переселень, спричинених повномасштабним вторгненням, постійно змінюється чисельність та склад ВПО. Значна кількість внутрішньо переміщених дітей потребують психологічної та соціальної допомоги в процесі інтеграції у нову громаду. Більшість ІРЦ області долучилися до процесів підтримки дітей, які мають порушення психофізичного розвитку з числа ВПО.

У зв'язку із зазначеним вище та для забезпечення якісної освіти, надання освітніх та корекційних послуг дітям з особливими освітніми потребами в межах діяльності ІРЦ та закладів освіти у напрямку впровадження інклюзивного навчання в умовах воєнного стану колегія

ВИРІШИЛА:

1. Інформацію "Про діяльність ІРЦ та закладів освіти у напрямку впровадження інклюзивного навчання в умовах воєнного стану" взяти до відома.

2. Департаменту освіти і науки Миколаївської обласної військової адміністрації:

2.1. Продовжити надання рекомендацій керівникам ІРЦ, начальникам управлінь, відділів освіти щодо організації інклюзивного навчання у закладах дошкільної, загальної середньої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти; кадрового забезпечення установ;

2.2. Надавати консультації батькам дітей з особливими освітніми потребами, сприяти влаштуванню таких дітей до спеціальних закладів освіти у разі виявлених складних порушень розвитку.

Термін: постійно

3. Директору Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти (Шуляру В.І.):

3.1. Систематично здійснювати вивчення рівня підготовки та визначення потреб педагогічних працівників щодо роботи в інклюзивних групах /класах.

Термін: раз на рік

3.2. Продовжити роботу щодо науково-методичного супроводу діяльності вчителів початкової школи, учителів середньої та старшої школи, асистентів учителів, вихователів, асистентів вихователів і фахівців інклюзивно-ресурсних центрів та психологічної служби закладів освіти Миколаївської області.

Термін: постійно

3.3. Поновлювати програми й навчальні плани курсів підвищення кваліфікації, компетентнісно та діяльнісно-орієнтованих модулів для асистентів учителів, асистентів вихователів і фахівців інклюзивно-ресурсних центрів.

Термін: постійно

3.4. Організувати проведення тематичних конференцій, семінарів, тренінгів і майстер-класів для асистентів учителів, асистентів вихователів та

фахівців інклюзивно-ресурсних центрів із питань ефективних стратегій спілкування з батьками дітей з ООП, створення безпечного середовища та поліпшення матеріально-технічного забезпечення.

Термін: постійно

3.5. Наповнювати й оновлювати контент сайту обласного ресурсного центру з підтримки інклюзивної освіти на порталі МОІППО щодо інформування педагогів, батьків і громадськості про діяльність центру.

Термін: постійно

3.6. Узагальнювати кращий досвід діяльності асистентів учителів, асистентів вихователів і фахівців інклюзивно-ресурсних центрів.

Термін: постійно

3.7. Здійснювати психолого-педагогічний супровід процесу впровадження інклюзивного навчання.

Термін: постійно

4. Начальникам управлінь, відділів освіти міських, селищних, сільських рад:

4.1. Забезпечувати належний стан внутрішнього облаштування приміщень ІРЦ (поточні ремонтні роботи), ресурсних кімнат закладів дошкільної (ЗДО) та загальної середньої освіти (ЗЗСО) для створення належних умов доступності для дітей з особливими освітніми потребами.

Термін: протягом 2025 року

4.2. Забезпечувати корекційними засобами навчання для дітей із особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних та спеціальних класах/групах закладів освіти.

Термін: постійно

4.3. Забезпечувати інклюзивно-ресурсні центри методичними матеріалами та обладнанням.

Термін: постійно

4.4. Сприяти забезпеченню посадами асистентів учителів та асистентів вихователів закладів освіти області, у яких організовано інклюзивне навчання.

Термін: постійно

4.5. Налагоджувати міжвідомчу взаємодію між закладами освіти, інклюзивно-ресурсними центрами, закладами охорони здоров'я та реабілітаційними центрами в напрямі забезпечення права на якісну освіту дітей із особливими освітніми потребами.

Термін: постійно

5. Керівникам закладів освіти:

5.1. Забезпечувати корекційними засобами навчання дітей із особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних і спеціальних класах закладів загальної середньої освіти.

Термін: постійно

5.2. Сприяти підвищенню кваліфікації вчителів початкової, середньої та старшої школи, асистентів учителів, вихователів, асистентів вихователів на фахових семінарах, тренінгах і майстер-класах у напрямі вироблення ефективних стратегій спілкування з батьками дітей з ООП, створення безпечного середовища та поліпшення матеріально-технічного забезпечення.

Термін: постійно

6. Директорам інклюзивно-ресурсних центрів:

6.1. Забезпечувати належні умови проведення комплексних психолого-педагогічних оцінок дітей з особливими освітніми потребами, організації корекційно-розвиткових послуг.

Термін: постійно

6.2. Дотримуватися єдиної системи обліку, правил ведення та вчасного занесення даних дітей з особливими освітніми потребами, які пройшли комплексну оцінку розвитку, в автоматизованій системі "ІРЦ".

Термін: постійно

6.3. Поручувати перед засновником установи питання щодо потреби ІРЦ у фахівцях різних спеціальностей для надання психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг та забезпечення умов діяльності закладу.

Термін: за потребою

6.4. Здійснювати співпрацю інклюзивно-ресурсних центрів та закладів освіти. Брати участь у засіданнях команд психолого-педагогічного супроводу в закладах освіти.

Термін: постійно

6.5. Здійснювати методичний супровід діяльності вчителів початкової, середньої та старшої школи, асистентів учителів, вихователів, асистентів вихователів громади.

Термін: постійно

6.6. Надавати психолого-педагогічні, корекційно-розвиткові й інші послуги дітям з особливими освітніми потребами, які здобувають освіту у формі педагогічного патронажу.

Термін: постійно

Голова колегії

Алла ВЕЛІХОВСЬКА

Секретар колегії

Наталя ХРУЩ